

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2009. FEBRUÁR XX. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

„A NÉV SOKKAL TÖBB EGYSZERŰ MEGSZÓLÍTÁSNÁL”

Minek nevezzetek?

„A névadás szellemi odafordulást jelent, egy értékrend és egy világszemlélet felvállalását.” Református család a századelőn

Névadási szokásaink lassan, de jól érezhetően megváltoztak. Egyházi anyakönyveink a beszédes tanúságai annak, hogy magyar református gyermekeink egyre különösebb nevekkel élnek és néznek a jövő felé.

Az 1920-as évek derekán érdekes vita pattant ki az erdélyi sajtóban. A kérdés először a váradai Reformátusok Lapja című egyházi lapban vetődött fel, egy évkönyv kapcsán. A kalendárium ugyanis merész névnap táblázatot állított össze, amelyikben a régi, addig közszájon forgó magyar nevek mellett sok idegen – főleg német eredetű – személynevet is ajánlott.

Az egyházi és társadalmi körökben használatos személynevek kérdése azóta sem jutott nyugvópontra. Olyannyira nem, hogy ma már az egyházi kalendárium mellett egy világi, szekuláris névnapbeosztás is közkézen forog és bizony ez utóbbi forog jobban. A régi szép magyar nevek mellett – amelyek már szinte kötelező módon illik, hogy szerepeljenek a naptárban – új és idegen nevek garmadája tölti ki a legtöbb névnapos kalendáriumot. De ez még mindig a kisebb baj lenne, ha ezeket a neveket egyre több magyar református gyermek nem hordaná.

A jelenség a közhiedelemmel ellentétben nem a társadalom modernizálódásának jele.

Már a régi rómaiak is tudták azt, amit mi elfelejteni látszunk: *nomen est omen*, azaz a név megszabja a sorsot is, tehát ha nevet adok, akkor jövőt is adok a gyermekemnek.

Nyilván nem magában a névben van a sors. De a névadás folyamata már hordoz sorszerűséget. A névadás ugyanis egy szellemi odafordulást jelent, egy értékrend és egy világszemlélet felvállalását. A keresztyén nevek adásakor a régiek kimondatlanul is a név valamikori hordozójára gondoltak és bennük volt a vágy, hogy gyermekük valamiképpen részese legyen mindabban a jóban, bátorságban és hűségben, amit a név sugall. A katolikus gondolkodásban a névadás egyben az adott szentnek tett felajánlás is: a védelmébe ajánlják a gyermeket.

A névadás valamiképpen kijelöl egy utat, egy lehetséges jövőt is. Mert hiába fogadja meg a szülő és a keresztszülő a keresztelest, hogy a gyermeket úgy fogja nevelni és neveltetni, hogy az felnövekedve majd igaz keresztyén és a nemzetének, a társadalmának hű tagja legyen. Mert nem lesz az, ha a neki adott név se nem keresztyén se nem magyar. Ha ugyanis a szülők ezektől a szellemi alapoktól már eleve elfordultak, ugyan hogy is

ISKY ISTVÁN

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

HETEDIK KÜRTSZÓ

Felcseperedtünk

KISEBB-NAGYOBB mértékben valamennyien ismerjük, hogy mit jelent az éhség. Már akkor is gyötör, ha csak néhány órával később fogyasztjuk el ebédünket a megszokottnál. A testi éhségnél még fájdalmasabb a szellemi éhség. Ebben aztán igazán volt részünk! Két évtizeddel ezelőtt loptuk a betűt, az olvasnivalót, a leírt üzenetet, szóljon az bármiről, csak igaz legyen és ne a párt, vagy dicső vezetőiről szóljon.

KÜLÖNÖSKÉPPEN vágytunk a hitet megerősítő, lelket megalapító és megalapító egyházi lapra. A huszadik évfolyamába lépő Harangszó ennek a vágnak a testetöltése. Levegőhöz jutottunk és már az első hónapban megfogalmazódott a régi álom, hogy indítsunk egy újságot, amiből a lelki táplálék után vágyók megalapíthatnak. Egy maroknyi ember, akik az új helyzetben, az átmeneti nehéz időkben az egyház ideiglenes vezetését is felvállalta, ezt a feladatot is magára vette.

HOGYAN KEZDJÜNK neki? Semmi tapasztalata nem volt egyikünknek sem, csak anyni, hogy olvastunk már újságot. Hályogkóvacs módjára láttunk neki, nem tudva, hogy mi vár ránk. Régi, kiszuperált írógépekkel írtuk az első cikkeket, válogattunk az anyagok között és próbáltuk elhelyezni a megálmodott lap elképzelt hasábjain. Már azt gondoltuk, hogy szinte kész, mikor rájöttünk, hogy a nyomda egészen más formát kér és még neve sincs a megálmodott újszülöttnék. Végül a hívogató, örömtől-bajt jelző harang szavára esett a választás, és meggyőződöttünk arról is, hogy legalább a technikai szerkesztéshez kell egy vérbeli profi. Annnyian megfordultak a Harangszó háza táján, hogy név szerint nem is emlétek senkit, csak ezt az egy embert, akitől sokat tanultunk, nemcsak a szakmáról, hanem emberségből, szelidségből és a sajtó iránti elkötelezett alázatból is: Radványi Károly, mindannyiunk Karsci bácsija, aki minden időben kitartott mellettünk.

ÉS VÉGRE kijött a nyomdából az első szám, ha jól emlékszem húszezer példányban és elkelt! Bizonyítva, hogy sok éhes ember, gyülekezeti tag él az országnak ebben a szegletében. Még ma is emlékszem az ólomba nyomtatott újság illatára és arra a felhőtlen öröme, amit akkor éreztünk valamennyien, akik ott bábsádkodtunk születésénél.

AZTÁN MÚLTAK a hónapok, évek és sokat változott, a gyermekbetegségeken is átesett és lám már a huszadik évében jár. Ahogy a fiatalokat szokták, sokan megszólják, szidják, elhagyják, megszeretik. Az információk eme dömpingjében kevesebbet olvasunk. Annyi az olvasnivaló, hogy nem bírjuk falni a betűket és valahogy az idő is kifut a lábunk alól.

VAJON EZ AZ újabb helyzet mit hoz a felnőtt korhoz ért egyházi lapnak? Nem merek jóslatokba bocsátkozni, de most is hiszem, hogy szükség van rá. Nem pótolja egyetlen világi lap sem és nem helyettesíthető rádióval, tévével, internettel.

ADJON HÁT hirt ezután is egyházunk életéről! Építse a hitet a rászorulóknak és jelentsen örömet minél több református ember számára kézbe venni és olvasni! Múltjáért, jelenéért és remélt jövőjéért pedig legyen a dicsőség egyedül Istené!

SÁNDOR LAJOS

A tanítványok ezt mondták neki: „Mester, most akartak megkövezni a zsidók, és ismét oda mégy?” Jézus így válaszolt: „Nem tizenkét órája van-e a nappalnak? Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja a világ világosságát, de ha valaki éjjel jár, megbotlik, mert nincs világossága.” Ezeket mondta nekik, és azután hozzátette: „Lázár, a mi barátunk elaludt, de elmegyek, hogy felébresszem.” (Jn 11,8-11)

Jézusnak nem volt állandó lakhelye, földi otthona sem szülővárosa Betlehem, sem nevelővárosa Názáret, sem szülei, anyja, testvérei. Földi életének utolsó három évében szilárd és állandó otthona sem akadt. Vándor volt, ki Isten igazi képét mutatta be településről, településre. Betániát szerette, számára kedves hely volt ez a Jeruzsálemtől három kilométerre, keletre levő falu, mert otthonosan érezte magát Lázár, Mária és Márta házában. Akárhányszor betért ide tanítványaival, itt terített asztal, vetett ágy és főleg nyitott, baráti őszinte szívek fogadták. A betániai Lázár Jézus igazi barátja volt, s noha közel volt Jézushoz, mégis halálosan megbetegedett. A lánytestvérek meg is üzenték gyorsan Jézusnak a halálos veszélyt.

Jézus szíve tele volt szeretettel a három testvér iránt és segíteni akart rajtuk. El is mondja, hogy Lázár nem halt meg, csak elaludt, fel fogja ébreszteni, azaz az enyészetet, a mulandóságot le fogja győzni. Isten Fia meg fog dicsőülni barátja esetében is. Jézus az üzenet érkezése után, tanítványaiknak tett kijelentése után két nappal el-

A LÉLEK CSENDJE

Az Ő vezetésébe kapaszkodva

indul, visszaindul Júdeába Lázárt meggyógyítani, felébreszteni. Míg ő bátran, szeretettel a szívében indul, addig tanítványai félelemmel, bátortalanul. A tanítványok veszélyesnek, halálosan veszélyesnek és meggondolatlanoknak tartják az elindulást, hisz emberi számítás szerint megkövezés vár Jézusra, s talán rájuk is, s veszélyekkel játszani csak úgy, meggondolatlanul, szelintük bűn. A tanítványok mintha megfontoltabbak lennének Jézusnál, mintha nem

akarnák vakon követni Jézust a veszedelemben, mintha nem bíznának eléggé a világ világosságában.

Jézus ráérez a tanítványok lelkében fel-törő, emberileg nem alaptalan félelemre, bizonytalanságra, bátortalanságra, bizalmatlanságra. Jézus meglátja viselkedésükben, lelkükben a botladozást, ezért helyre igazítja gondolkodásukat, bátorítja magatartásukat. Azzal buzdítja őket, hogy addig míg „nappal van”, azaz Benne bíznak, az ő vezetésére támaszkodnak, addig a bajban, a veszedelemben sem halnak meg, nem esik bántódásuk, ám ha nem az Ő vezetésébe kapaszkodnak, akkor olyanokká válnak, mint az „éjjel-járók”, akik előbb-utóbb megbotlanak, mert nincs világosságuk. Míg az ő szavára indul el útnak valaki, még ha kockázatosnak, veszélyesnek tűnik is az út, számára biztonságos lesz, nem esik bántódása. Ha valaki azonban a saját útját választja, ha „a saját feje után megy”, ha nem Jézus szavára indul és cselekszik, Jézus nem lesz ott az úton, Jézus nem tudja megmenteni a bajtól, a veszedelemtől, akkor ki-kí saját magát sodorja veszélybe. Milyen találóan figyelmeztet énekünk: „Kövessd a Jézust”, „Jézus szavára jöjj”.

Ha utad Istentől van, ne félj, ő megőrzi, ha az ő vezetésére indulsz, megérkezel, száz veszély, halálos fenyegetés ellenére. Ha nem Isten vezetésére indulsz, megbolász, nem fogsz eljutni Lázárig, Betániáig, a gyógyulásig, a feltámasztás csodájáig.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

A Biblia a magyar irodalomban

Szerb Antal megfogalmazása szerint: „Biblia, prédikációk, intéciók, erkölcsnevelő mesék: ez a 16. század irodalma.” A magyar nyelvű Biblia fordítói és revideálói (Károli Gáspár, Heltai Gáspár, Sylvester János, Méliusz Juhász Péter és a többiek) voltak egyben koruk legkiválóbb tollforgatói is.

Az akkoriban nagy népszerűségnek örvendő históriás énekek is gyakran merítették témájukat a Szentírás világából. Szenci Molnár Albert olyan sikeresen fordítja át magyarra a Zsoltárok könyvét, hogy kis változtatásokkal máig ezeket éneklék a református templomokban.

A magyar költészet magaslataira azonban először Balassi Bálint (1554-1594) juttatja a biblikus nyelvet: Istenes versei, amelyekben a bűnbánó költő megtört lélekkel járul a kegyelmes Isten elé, csak Ady Endre hasonló költeményeivel mérhetők. A hitvitákban (amelyekben kiemelkedett az ellenreformáció nagy alakja, Pázmány Péter)

mind a protestánsok, mind a katolikusok – gyakran apokaliptikus nyelvezettel – egymást vádolták Magyarország pusztulásáért.

A felvilágosodás és a racionalizmus számúzta a Bibliát Magyarországon az irodalmi köztudatból, és az csak a romantikával térhetett vissza. Vörösmarty Mihály (1800-1855) egyik első drámájaként megírta a Salamon királyt (1827), Petőfi Sándor pedig a zsidók pusztai vándorlását idézve Mózzel sőt a lángoszloppal azonosította a költőket (A XIX. század költői, 1847). Madách Imre főművéhez, az Ember tragédiájához (1859-60) több bibliai könyvből (Genezis, Exodus, Jób könyve) meríti a

kerettörténetet, amellyel az emberi létezés értelmét boncolgató történelmi színeket fogja közre. Madách Mózes (1860) címmel is írt egy drámát, amely azonban kevésbé ismert.

A kálvinista Ady Endre (1877-1919) több versében jelennek meg – szinte látomásként – a jól ismert biblia témák: Az Illés szekeren, A Sionhegy alatt, Góg és Magóg fia vagyok én. A 20. század zseniális írója és humoristája, Karinthy Frigyes (1887-1938) Barabbás (1917) című novellájában megpróbálja megérteni az érthetlent: miért választották az emberek Krisztus helyett a rablógyilkos Barabbást. A betegségével küszködő Babits Mihály (1883-1941) a második világháború előestéjén mesterien aktualizálta az ismert ószövetségi történetet a Jónás könyvében (1938) és a Jónás imájában (1939). Az erdélyi evangélikus költő Reményik Sándor (1890-1941) verseit – mint a Ravasz László református püspöknek címzett János evangéliumát (1939) – áthatotta a Biblia ismerete és szeretete.

A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKNAK GYÚJTOTTEK

Egyházkerületi újévi fogadás

A Partiumi Keresztény Egyetem (PKE) akkreditációját több felszólaló is hangsúlyozta a tavalyi év eredményei között, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület újévi fogadásán. Az Egyházkerületi Székház dísztermében tartott január 11-i eseményen több száz meghívott vett részt, adományaikat idén a kárpátaljai magyar iskolák javára fordították a szervezők.

Az egyházi-közeleti rendezvény Cs. Erdős Tibor festőművész tárlatnyitójával kezdődött. A Berettyóújfaluban született művész festményeit Ujvárossy László, a PKE reklámgrafikai tanszékének vezetője méltatta, ezt követően Tőkés László püspök, EP-képviselő a Mt 13,44 igeverssel köszöntötte a február 27-én 95. évét töltő Erdős Tibort. A művész Váradhoz fűződő kötődéséről beszélt, mely mint mondta: az élet elindulását jelentette számára. Szót ejtett arról is, hogy jelen volt az Egyházkerületi Székház építései, melyet elkészülte után pezsgő közösségi élet jellemzett.

A díszteremben a Szózat közös elnevelése után Csúry István helyettes püspök mondott újévi köszöntőt. Nem elegendő csupán csak jókívánásokat megfogalmaznunk, ennél többre van szükségünk: Istenhez kell fordulnunk, keresnünk kell az ő szavát – fejtette ki a szónok, az 5Móz 10,2-re alapozva mondandóját.

Az újévi fogadások megszervezésével az egyház hagyományt teremtett, ugyanakkor folytatta a polgári társadalomban kialakult szokást – hangsúlyozta Tolnay István tanügyi előadó-tanácsos a tizenegyedik alkalommal sorra kerülő újévi fogadás kapcsán. Ilyenkor, a megvalósulások felmérésekor elmaradhatatlan, hogy hálát adjunk – mondta Kovács Zoltán egyházkerületi főgondnok. Hermán M. János előadó-tanácsos Méliusz Juhász Péter 1565-ben, Váradon kinyomatott Jób fordításának nemrég megjelent faksimile kiadását méltatta, illetve köszönetet mondott Szoláth Tibornak, a Hajdú-Bihar megyei önkormányzat alelnökének a kótet kiadásához nyújtott anyagi támogatásért.

Sor került az egyházkerület díjainak ünnepélyes átadására is. A Közös Szolgálatában díjat a Premontrei Öregdiákok Egyesülete kapta. Dukrét Géza tanár laudációjában rámutatott: az egyesület 152 tagot tart nyilván szerte a világban. Céljaik között a hagyományörzést, valamint az egykori premontrei diákok és a még élő tanáraik összefogását említette. A díjat Tőkés László püspök adta át és Pászai Ottó, az egyesület elnöke mondott köszönetet érte.

A Pro Ecclesia Militans-díjat post mortem Németh Géza lelkipásztor, a budapesti

A Közös Szolgálatában. A díjat idén a Premontrei Öregdiákok Egyesülete vehette át

Reménység Szigete kulturális és karitatív központ és az Erdélyi Gyülekezet alapítója kapta, és fiai: Németh Zolt és ifj. Németh Géza vették át Tőkés László laudációját követően. A megoldást kereső ember típusa volt, aki képtelen egy problémát parlogon hagyni – mutatott rá a díjért köszönetet mondó Németh Zolt. A názáreti Rózsa Sándornak is nevezett kitüntetést 2008-ban töltötte volna 75. életévét. Ebből az alkalomból jelent meg a *Tűz-láng-pár* címet viselő emlékkötet, melyet aznap, az újévi fogadást megelőzően, a Lorántffy Egyházi Központ múzeumtermében is bemutatott, Németh Géza fiai és a szerkesztők jelenlétében.

Az est kulturális részében Brugós Anikó széki újévi köszöntőt énekelt, fellépett a PKE népi zenekara, Meleg Vilmos színművész pedig Emőd Tamás verseit adta elő.

F. T.

Püspöki látogatás a kanadai magyaroknál

A Kanadában élő református gyülekezeteket látogatta meg múlt év végi szolgálati útja során Csúry István helyettes püspök. Ennek során Toronto, Delhi, Edmonton, Calgary és Vancouver gyülekezeteit kereste fel – derül ki a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Elnöksége által jegyzett nyilatkozatból.

Torontó volt a szolgálati út első állomáshelye, ahol az Első Magyar Presbiteriánus egyházközség templomában hirdetett ígét Csúry István. Ezt követően Károli Gáspár bibliafordításáról tartott előadást, a gyülekezet közös ebédjén. Délután ünnepi megemlékezésre került sor, ahol az '56-os magyar forradalom áldozatai és hősei előtt tisztelegtek a torontói magyarok, vendégük társaságában. A látogatás során nt. Vass Zoltán lelkész bemutatta a város nevezetességeit, valamint meglátogatták a Cnox teológiát.

Delhi gyülekezetében a reformáció és forradalom jegyében hirdette Isten ígétjét a helyettes püspök. Istentiszteletet követően gyülekezeti tagokkal együtt szeretetvendégségen vett részt, melyen az egyházkerület

Csúry István a Niagara vízesésnél, melyet a világ egyik leglátogatottabb természeti csodájaként tartanak számon

let életéről tartott beszámolót, és válaszolt a jelenlevők kérdéseire. Szatmári Ferencsel, a helyi gyülekezet lelkipásztoraival felkereste az Egyesült Államok és Kanada határán található Niagara vízesést, melyet a világ egyik leglátogatottabb természeti csodájaként tartanak számon.

A reformáció emléknapijának előestéjén Edmontonban prédikált Csúry István. Pungur József lelkipásztor és Faluvégi Péter presbiter családjával fogadta nagy vendégszeretettel. A látogatás során meglátogatták az edmontoni egyetemi kampuszt, a gyülekezet gondnokával pedig körbejárták a városhoz közeli természeti rezervátumot.

Calgaryban a reformáció emléknapiján hirdette Istennek ígétjét a helyettes püspök.

A gyülekezet vacsoráján összegyűjtött adományból négy ösztöndíjjal ajándékozták meg a Partiumi Keresztény Egyetem hallgatóit és egy tanárát. Gödöllei Károly lelkipásztor meghívására Csúry István részt vett a gyülekezet presbitergyűlésén. Meglátogatták Banf világhírű természeti csodáit. Joó András és felesége otthont biztosított számára, valamint egy csodálatos körutat a Sziklás-hegységben.

Vancouverben Szigeti Miklós és családja fogadta egyházkerületünk helyettes püspökét. A délelőtti istentisztelet folytatásaként a gyülekezet évi nagyvacsoráján Románia helyzetéről, valamint a magyarok sorsáról szólt a beszámoló. A Nagyváradról elszármazott Zathureczky Péter és felesége a páratlanul szép nagyvárost mutatták be, amely minden szögletében szebbnél-szebb arcát mutatta meg, a lelkipásztor társaságában pedig kellemes estét töltöttek a Csendes-óceán partján.

A szolgálati út Torontóban fejeződött be, ahol a Kanadai Magyar Lelkészegyesület évi közgyűlését tartotta. Csúry István tájékoztatta lelkészársait a Kárpát-medencei egyháztestek életéről, munkájáról, befejező áhítatában pedig hálát adott Istennek az út áldásaiért, köszönetet mondott azoknak, akik lehetővé tették és megszervezték az utazást.

A neved hordoz téged?

Bevallom, egyrészt megértem azokat a szülőket, akik próbálnak minél különösebb nevet kitalálni újszülött csemetéiknek. Ugyan a szülő számára a gyerek csodálatos, megismételhetetlen ajándék, egyedi és különleges: ezt pedig szeretnék különleges és szép névválasztással is kifejezni.

De azt soha nem fogom megérteni, hogy milyen kritérium, logika alapján választanak neveket a mai szülők. Régen, ugyebár egyszerű volt a képlet: a kereszténység terjedésével rendkívül népszerűvé váltak a közismert királyok, szentek, mártírok, sőt a bibliai szereplők nevei is. Így évszázadokon keresztül uraltak a népszerűségi listát a férfiaknál: a László, István, József, János, Péter, András, György; minden második lánygyereket, pedig Mária, Erzsébetnek, Annának, Katalinnak, Évának, Zsuzsannának, Juliannának, vagy Ilonának kereszteltek. Nem jelentéktelenek a Jókai és más ismert írók, költők által népszerűvé váló nevek sem, így került be a köztudatba a maig gyakori Tímea, Noémi, Flóra, Fanni, Emőke, Kincső, Etelka, valamint a Zoltán, Rudolf, Lóránd, Szilárd.

Gyakran a névadási szokások meghatározzák egy népcsoport önmeghatározását is. Erdélyben kimagaslóan magas a bibliai nevek aránya Székelyföldön, itt a múlt század közepéig nagyon sok Mózes, Áronnal, Ábellel találkozhattunk, manapság pedig az „ösmagyar” nevek dömpingjéről beszélhetünk. De azonnal rájövünk arra is, ha a Lídia, Ráhel, Ruth, Rebeka, Evódia neveket halljuk, hogy valamilyen neoprotestáns egyházhoz tartozó szülő gyermekéről van szó. A 20. századtól egyre erőteljesebben kezdett érvényesülni a sztárkultusz, amelynek hatását ma már nagy mértékben érezzük a névválasztásban is. Amíg az ismert színészek, táncdalénekesek népszerűségének köszönhetően gyakori nevek lettek a politikai fordulatig olyan nevek, mint a Pál, a Judit, a Klára, vagy éppen a Rezső, a '89 után ránk törő nagy szabadságban olyan nevek kezdik felütni a fejüket, amelyet a sokat tapasztalt lelkipásztorok sem tudnak hová tenni.

A magyarországi statisztikákat nyomon követve az utóbbi tíz évben igen sajátosan alakulnak a keresztnev-divatok. A fiúnevek között kimagaslóan vezet a Bence, Dávid, Dániel, Tamás, Máté, Levente, Ádám és a Márk. Ezek után olyan fiúnevek sorakoznak, mint az évtizedek óta töretlen népszerűségű Attila, Péter, László, Zoltán, István, Zolt, de az utóbbi néhány évben már olyan nevek is felzárkóztak, mint a Kristóf, Marcell, Krisztián, Gergő, Balázs, Bálint és az idegen hangzású Patrik és Dominik. Az anyaországi népszerű lánynevek közt kuta-

A gyermek. Kós András alkotása

kodva megállapíthatom, hogy tíz év alatt a Vivient, Viktóriát, és a Dórárt még olyan manapság egyre népszerűbbé váló nevek sem tudták letaszítani a dobogóról, mint az Anna, Fanni, Eszter, Zsófia, Boglárka, Réka, Lili (Lilla) és Petra. Vesztek viszont a népszerűségükből az Alexandra, Nikolett, Barbara, Krisztina, Cintia, Evelin és Bianka nevek és a helyükre olyanok kerültek, mint a Hanna, Laura, Panna, Dorina és Jázmin.

Kíváncsi voltam, hogy az erdélyi névadási szokások hogyan alakultak, és mennyiben befolyásolja az anyaországi hatás. Belenéztem két nagyváradi nagy gyülekezet anyakönyvébe, és a következő rangsort állapíthatom meg a 2000 óta adott legnépszerűbb nevek alapján:

FIÚNEVEK	LÁNYNEVEK
1 Márk	Tímea
2 Dávid	Vivien
3 Dániel	Andrea
4 Krisztián	Viktória
5 Attila	Alexandra
6 Kristóf	Edina
7 Patrik	Krisztina
8 Gergő	Cintia
9 Róbert	Dóra
10 Erik	Anna

Mint láthatjuk, vannak egyezések és bár népszerűek, de leszorultak a dobogóról Váradon a Bencék, Tamások, Máték, Leventék és Ádámok, a lányoknál pedig a Boglárkák, Rékák, Eszterek, Zsófiák; a Fannik és a Petrák pedig alig jelentek meg. De Nagyváradon egyre több gyereket kereszteltek az eltelt tíz évben a valószínűleg családi örökségként átadott Péter, István, László, Sándor nevek mellett Richárdnak, Alexnek, Mátyásnak, Eduardnak, Rolandnak, Ákosnak, Szabolcsnak, Mártonnak, Norbertnek, de egyre gyakrabban üt fel a fejüket olyan nevek is, mint a Sebastian, Antonio, Kevin, Milán. A lányoknál már nem érvényesül annyira az örökségül kapott név kényszere, ezért inkább a felsorolt nevek mellett még ilyen „modern” hangzású nevekkel találkoztam, mint az Anita, Bri-

gitta, Csenge, Bianka, Henriett, Bernadett, Fruzsina, Lilla, Adrienn, Denisa, Nikolett, de újból reneszánszukat élik a rég nem használt Melinda, Izabella, Kinga, Csilla, Borbála, Antónia, Ágnes nevek is.

Az erdélyi magyar névadási szokásokban még két tendencia érvényesül erőteljesen. Az egyik az, hogy a '89-es fordulat után úgymond „divattá” vált magyarnak lenni, és ezt a régi magyar nevek növekvő népszerűségében is megfigyelhető. A régebben is adott, lefordíthatatlan Attila, Csaba, Zoltán, Géza, Árpád, Elemér, Gyula valamint Eme, Tünde, Ildikó, Hajnalka, Enikő nevek mellett egyre népszerűbbé válnak olyan nevek, mint a Hunor, Botond, Alpár, Lehel, Csongor, Etele, Zsombor, Koppány, Bendegúz, Örs, Zalán, valamint a Boglárka, Boróka, Dalma, Bíborka, Zselyke, Csenge, Kincső, Imola – s sokak számára még ismeretlennek tűnő nevek is, mint a Keve, Csegő, Kund, Vajk, Szendrő, Aba, Zoárd, Apor, Tomaj, Szilamér, Nimród, Magor, Kadosa, Huba, Csanád, Bulcsu, illetve a lányoknál a Regő, Virág, Édua, Zenkő, Ividő, Napsugár, Csillag, Delinke, Gyopár, Iringó, Sarolt, Ünige. Lehet belőlük válogatni!

A negatív példa viszont az, hogy nagyon sok szülő nem a magyar neveink közül válogat, hanem gyereke páratlan voltát film- és sorozathősök neveivel hangsúlyozná. A régebben sokakat megmosolyogtató Izaura, Samanta, Pamela nevű gyerekeknek ma is megvannak az utódaik. A mai kisfiúk bizony olyan neveket is viselnek, mint a szappanopera-hős Carlos, Marcos, Angel, Jeremy, Bryan, Sony, valamint a görög mitológiából ismert Achilles, vagy A három testőről ismert Aramis. A kislányok pedig olyan nevekkel büszkélkedhetnek, mint a Stephania, Francoise, Rónée, Messua, Aqua, Nery, Keitlyn, Nefertiti, Cleopatra, Jade, Loreen, Shantal (a helyesírás nem tévedés!). Az Ediko nevet magam sem tudtam besorolni egyik nemhez sem. Megjegyzem, a névdivatnak magam sem értem a logikáját, mert a manapság nagy példaképeknek tartott hírességek épp, hogy nem ehhez hasonló, hanem inkább, a ritkábban használt, vagy már elfelejtett neveket adják gyerekeiknek (mint például, a Barnabás, Nándor, Bertalan, Domokos, Vilmos, Sára, Olivia, Zille, Lola).

Sok szülő néz utána a név jelentésének. A Bibliai nevek igen komoly jelentéstartalmat hordoztak, gyakran nem csak a gyerekre kivetített vágyat, hanem magukban hordozták a gyerek sorsát is. Így lett Sámuel „Istentől meghallgatott”, Anna kegyelemben részesült, Jeremiás a nyomorúságból felemelt. Mára a név jelentése másodlagossá vált a kordivat nyomására. Pedig sok más szempont mellett, fontos lenne a jelentés, a magyar örökség és az ésszerűség szempontjait is megfontolnunk, mikor „szemünk fényének” nevet választunk.

Az aranyosmeggyesi templom története

Tavaly volt 115 éves az aranyosmeggyesi református templom, melynek helyén már 736 évvel ezelőtt is templom állt. Kettő is: először a megyesi ferencrendi apátság 13. században (1271 körül), Imre herceg tiszteletére szentelt temploma, majd az 1774-ben épült fatemplom.

Ez a második templom 118 évig állt a település központjában. Fatornyos, egyszerű paticstemplom lehetett, amilyen akkoriban Józsefházán, Patóházán és Görbeden is volt. A szerény kivitelezésű kis „fatemplom” valószínűleg nem felelt már meg a 19. század végére a gyülekezet patrónusai, a helyi református földesurak ízlésének. Ezért akartak újat, szebbet építtetni.

E terv megvalósítása érdekében határozta el a gyülekezet „templomépítési alap” létrehozását. Boross Pál főgondnok 400 forintot adományozott ebbe a pénzalapba, Zákány József és Papp Józsefné 100-100 forintot, mások pedig összesen 66 forintot. Ez a 666 forint lett a kezdőtőkéje a templomépítési alpnak. A következő főgondnokok, Szabó Sándor és Böszörményi Zsigmond, lelkiismeretesen kezelték és kamatoztatták ezt a tőkét.

Az 1891. április 13-án tartott presbiteri gyűlésen Böszörményi Zsigmond főgondnok és Streicher Lajos, a templomépítő bizottság tagjai, bejelentették, hogy a „pusztatemplom” falából nyolcvanegynéhány öl követ termeltek ki, és készen áll 50 ezer darab téglára a megépítendő új templom számára. Szacsavay Sándor várbirtokos 100 szál tölgyet adományozott a templomépítés céljaira. A tervek alapján Angyalosi József és Vajnai Lajos szatmári építésszek vállalták a kivitelezést.

A templomot a Báthoriak templomából kitermelt kőből készült alapra és téglából építették, faszindellyel fedték. A templom

Az aranyosmeggyesi református templom (Veres Zsuzsa felvétele)

enyhén historizáló, eklektikus stílusú épület lett. Az új templom, toronnyal és a belső berendezéssel, kerek öt hónap alatt készült el. Az építkezés költsége – az egyház által adott anyagok kívül – 9 ezer forint volt. Az egyház földbirtokos patrónusai szép adományokkal és munkaerővel is támogatták az egyházat ebben a munkában. A gyülekezet lelkipásztora akkoriban (1889-1937) Szabó József, gondnoka pedig Böszörményi Zsigmond földbirtokos volt.

A templomot – 115 évvel ezelőtt – 1892. október 23-án szentelték fel. A hálaadó istentiszteleten jelen volt Bencsik István esperes,

Ferenczy Gyula krassai, Soltész János ombódi, Sátor Dániel színváltó, Ferencz Imre szatmári és Szabó József helybeli lelkipásztor.

A templomba orgona csak később került, a templom elkészülte után 16 évvel. Az orgonát 1908-ban Kerékgyártó István, debreceni orgonaépítő mester építtette. 1924-ben öntette a gyülekezet a 188 kg-os nagyharangot a meglévő kisharang mellé, amely már az előző, kis paticstemplom tornyában is szólt – 118 éven át.

A templom első általános felújítása 1927-ben történt, amint ezt a bejárat fölötti felirat is tanúsítja. A második nagymértékű, külső és belső felújítás 1947-ben következett. Ekkor cseréltette le a gyülekezet a zsindeletet cserépre. Ez a felújítás már Balla Zoltán lelkipásztor idejében (1937-78) történt.

A harmadik renoválás, külső és belső felújítás, 1977 tavaszán következett. Ekkor vezették be a templomba a villanyáramot is. Az év végén tartott hálaadó istentiszteleten, a zsúfolásig megtelt templomban ígét hirdetett Orosz Árpád nagykarolyi esperes, a templom előtti részen pedig Fekete Rezső patóházi lelkipásztor, azok számára, akik a templomba már nem fértek be.

A templom építésének 100. évfordulóján, 1992-ben, a gyülekezet kisebb felújítást, belső festést, végeztetett a templomon, és ünnepi istentisztelet keretében adott hálát Istennek templomáért. Ez Páll András lelkipásztor szolgálata idején (1980-97) történt.

Harminc évvel az előző felújítás után, tavaly nyáron Isten segítségével a gyülekezet önerőből külsőleg ismét felújította immár 115 éves templomát. A munkálatot Sándor Tibor, szamosborhídi vállalkozó és ipari alpinista csapata végezte.

KERESZTÚRI SÁNDOR ZSOLT

MINEK NEVEZZELEK

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

tudnák gyermeküket ezeken az alapokon felnevelni?

A nevünk az egyetlen dolog az életünkben, amit nem mi magunk szerzünk meg, hanem azt úgy kapjuk. Beleszólásunk nincs, következményeit viszont hordozzuk. Minden névnek hangulata van, minden név mond valamit. Még mielőtt találkoznánk valakivel, a neve alapján már kialakul bennünk egy halvány elképzelés. A név legfontosabb feladata az egyén megkülönböztetése a többiekétől, és a legelső dolog, ami elárul valamit viselőjéről.

A névadás gyakorlata pontosan megmutatja, hogy mi van egy közösség lelkében, mi az, amit maga számára értéknek és követendő példának tart. Manapság nagyban befolyásolja a névadást, hogy éppen milyen sorozat fut a tévében. A tiszavirág életű sztárok mellett sokszor nyerne ihle-

tet a szülők a szappanoperák szereplőitől is, így sok olyan magyar református kisgyerek van közvetlen környezetünkben is, aki a dél-amerikai filmipar népszerűségének köszönhetően a Delphinea, Anasztázia, Cinderella vagy a Roberto, Luigi és Carlos névvel járja felnőttkorát.

Mindez arra utal, hogy a ma családalapításba kezdő fiatal házaspárok közül nagyon sokan belül, a szívük mélyén üresek. Nincs bennük értékrend, nem tudnak maguk számára olyan világszemléletet meghatározni, amelyikre felépíthetnék az életüket. A gyerekek neve pontos diagnózisát adja a szülők szellemi sodródásának és a média felé való kiszolgáltatottságuknak.

A név sokkal több egyszerű megszólításnál. A név értékeremtés. Gondoljunk csak arra, hogy ma milyen sok embert hívnak, Péternek, Pálnak és Andrásnak, akik valamikor a római császár által kivégzett emberek voltak. Nérónak és Cézárnak pedig a kutyánkat hívjuk.

Gárdonyi Géza írja a Szunyoghy miatyánk-jában, hogy „A név csak annyi az emberen, mint fiákeren a szám”. A nevekké kapcsolatban William Shakespeare emlékeztet sorai is a fülünkben csenghetnek, mely szerint „Mit rózsának hívunk, Bárhogy nevezzük, éppoly illatos.”

A keresztnév a megnevezett személy saját, családja nevével független egyéni neve. A 19. század közepén megpróbálták egyéni névnek nevezni, majd a század végétől a hivatalos nyelvben utónév lett a megnevezése. Ezt azonban a köznyelv máig sem vette át, a szakirodalom pedig mindkét terminust – a keresztnévet és az utónevet is – felváltva használja, gyakorlatilag egymás szinonimájaként.

Sokan féltik a magyar névállományt az új nevek betörésétől, de azt hiszem, család-niuk kell azoknak, akik a jövőben Dzszenifer-ek és Eszmeralda-k nemzedékére számítanak, ugyanis e neveket viselők száma és aránya a magyar népesség körében csekély – vagyis nem jönnek az egy-egy filmsorozat szereplőinek nevéhez köthető „szappanoperagenerációk”.

TAKÁCS JUDIT

ŐRZŐK A STRÁZSÁN

„Mindent szeretetben tegyenek”!

Kraftsik Mária nagyvárad-réti főgondnok Czeplédi György-díjas presbiter. „Mert életet adnak azoknak, akik megtalálják, és gyógyulást egész testüknek.” (Péld 4,22)

Valahányszor utam a váradi Elixir gyógyszerárba vezet, mindig jó érzés tölt el. Ilyenkor lélekben kicsit néhai kedves ismerősöm otthonában érzem magam, aki hosszú időn át volt a Szent László templom plébánosa. Az ő egykori plébánia-lakosztályából leválasztott helységben működik a patika, melynek munkaközössége oly szíves kiszolgálásban részesíti a belépőt. E munkacsoport egyik jeles tagja Kraftsik Mária asszony, akinek nevét sem tudtam jó ideig, miképpen azt is homály fedte, hogy Urunk Jézusban is afféle „testvérek” lennének. Mindez csak később, a Presbiteri Szövetség Nagyvárad-Réten megtartott ülésén derült ki, ahol Kraftsik asszony – nevezük ezentúl Máriának – főgondnoki, házigazdái minőségében ugyanolyan szeretettel szolgált, ahogyan teszi ezt gyógyszerészként a patikában is. A korábbi homályra bizonyára magyarázat a nagyvárosi közeg természetrajza, mely „rajznak” ugyan elfogadható, de hogy ennek egyszersmind „természetesnek” is kellene lennie – különösen Jézusunk perspektívájában – nos, ahogy mondani szokás, erre már nem vennék mérget, de még csak elixírt sem.

Mária nagyszülei Belényesből települtek át a Félix-fürdő melletti Szentmártonba. Ő is ott született. Elemi iskoláit is ott járta ki. Édesapja iparos ember, édesanyja varrónő volt. Két leánygyermekkel áldotta meg Isten őket. A kis család aktív kapcsolatot tartott fenn az egyházzal. Templom nem lévén a faluban, lakásukat ajánlották fel istentiszteleti célra, mely afféle kis református imaházként (is) működött, Szebeni István lelkipásztor szolgálatainak adva helyet. 1956-ban költöztek be Nagyváradra. Szőlősön vettek házat, s mindjárt be is tagolódtak a helyi egyházközségbe, melyet az időtájt Tóth János vezetett. Általános iskoláit, valamint a gimnáziumot Mária a Mogyorós Líceumban végezte el, ami után a nagyvárad-i Egészségügyi Technikumba iratkozott be, gyógyszerészeti szakra. Ennek elvégzése után Máramarosba helyezték ki, Felső-Visóba. Három éves ott tartózkodása idején ismerkedett meg későbbi férjével. Házasságot kötöttek, melyben egy leány- és egy fiúgyermekük született. Gyermekükkel is megajándékozták őket.

Szőlősön kapcsolatuk az egyházzal egyre jobban elmélyült. Mária édesanyját presbiterre választották, aki sajnos már 1974-ben elhunyt. A blokkosítás idején az állam házlebontásokat hajtott végre, létrehozva a kiterjedt Nufáru lakónegyedet. A Máriaék háza is áldozatul esett. Igaz, kárpótlásul panellakást kaptak a Rogériusz negyedben. A lakónegyed-váltás természetesen egyházközség-váltást is eredményezett, átiratkoztak Nagyvárad-Rétre az akkori lelkipásztor, Bottyán Gyula

„Cselekedjenek bármit is, mindent szeretetben tegyenek”. A főgondnok asszony unokájával, Sárával

idején. Mária lelkesen tevékenykedett a nőszövetségben és diakóniában. Szakmáját tekintve: csaknem három évtizeden át a Fő utcai 3-as számú gyógyszerárban dolgozott, majd néhány évig a megyei új kórház gyógyszerárában, utóbb a Zöldfa utcai patikába került, ahonnan 1996-ban vonult nyugdíjba. Ugyanabban az évben halt meg édesapja is. Gyülekezetében továbbra is szüntelenül tevékenykedett, ahol időközben Pálfi József vette át a lelkesi stafétabotot. Nagyszabású fejlesztés, építkezés kezdődött: parókiaiis épület-blokk, Csillagocská óvoda stb. Mária – nő létere – sem volt rest megragadni az ásó nyelét: fizikai munkával is bőségesen kivette részét a munkálatokból.

Presbiterre 1984-ben választották, 1999-ben pedig előléptették a gyülekezet gondnokává, majd főgondnokává. A közösségi munkavállalás többlete segítette át férje elvesztése idején is, aki 2006-ban, 44 évi házasság után halt meg.

Mária eleven lelke gyülekezetének; részt vesz mindenben és ott van mindenütt, ahol szükséges: kórusban, konyhán, bárhol. Árad belőle a tenni akarás, a jobbító szándék, az emberség. Nehezen viseli jelen világunk erkölcsi meghasonlottságának állapotát. Meg sem kellett kérdezni, mit üzenne a fiataloknak, mondta magától is: „cselekedjenek bármit is, mindent szeretetben tegyenek; Isten jóságos arca legyen mindig előttük, mert az Ő képmására teremtettünk. Ennek „adósságát” igyekezzenek törleszteni, szüntelen alázatban!”

Máriát láthatóan és érezhetően feszítette a mondanivaló, melynek kibeszélésére nem bizonyult elégségesnek a röpke egy-két óra, melynek tartama alatt életre szóló beszélgetéseket készítettem jegyzeteket. Elmondta, mennyire zavarják olykor az apró szervezési bakik, sutaságok, amikor rendezvényeket egymásra torlaszolva szerveznek minden előzetes odafigyelést és egyeztetést mellőzve, akaratlanul is kitéve ezáltal a jó szándékú érdeklődőt annak, hogy vagy egyik, vagy másik rendezvényről lemarad. Példát is hozott saját tapasztalatából:

a Budapesten lezajlott 16. Nemzetközi Presbiteri Konferenciára utazva, kényszerűen maradt le az ugyanezen időpontban szervezett kórustalálkozóról, holott szeretett volna azon is részt venni. Egyébként lelkesen számolt be arról, milyen nagyszerű emberekkel hozta össze ott a sors, s hogy az ott hallottakat és tapasztaltakat szeretné megosztani szűkebb és tágabb gyülekezeti környezetével.

Kapva az alkalmon, én is kértem, hogy mindezt írja meg rovatunknak. (A szóban forgó írás azóta meg is jelent lapunk 2008/23. számában. – szerk. megj.) Hiszem, hogy építő gondolataival fogunk még találkozni, amit előre is köszönök neki. Végül Marika megtisztelt azzal, hogy felolvastott nekem néhányat versikéiből is, melyeket a különböző gyülekezeti alkalmaokra írt és mondott el.

Tolmácsolva a Presbiteri Szövetség köszönetét és jókívánásait, Isten gazdag áldását kérem Mária további életére.

MUHARI ISTVÁN

GÁRDONYI GÉZA

Írás a Bibliába

– Az Újszövetség Könyve elé –

*Ez a könyv a könyvek könyve,
Szegény ember drágagyöngye.
Égi harmat lankadtaknak,
Világosság földi vaknak.
Bölcsességnek arany útja:
Boldog, aki rátalál!
Szomjas lelkek forrás-kútja,
Hol pohárral Krisztus áll.*

*Ez a könyv az örök törvény,
Királyon lánc, rabon napfény,
Tévelygőnek hívó harang,
Roskadónak testvéri hang.
Elhagyottak galambbűgás,
Viharvertnek ereszet,
Haldoklóknak angyalúság:
„Ne félj: fogd a kezem!”*

*Gyermeknek is: „Mily szép rege”,
Bölcsnek: „Rejtelmek tengere!”
Fal, – s túl rajta élő hangok,
Köd, s benn zengő hárfák, lantok.
Templomok közt legszebb templom:
Csak megnyitom s benn vagyok.
Ablakán a Paradicsom
Rózsáira láthatok.*

*Minden fakul, minden romlik,
Márványvár is összeomlik.
Bíborleplek ronggyá málnak,
Dicsőségek füstbe szállnak.
Csak ez a könyv nem tér porba,
Mint ha volna élő lelke!...
Ez a könyv a Mózes bokra:
Isten szíve dobog benne.*

OLVASÓLÁMPA

Magyarok Norvégiában

Éppen hazafelé repülünk a lenyűgöző országból, időűzőnek lapozgatni kezdem az 1990-ben újra alakult Magyarok Baráti Köre emlékkönyvét. De letenni alig lehet. Láthatóak Fáskerti Mária és Dobos Éva érdemei a könyv szerkesztésében és a norvégiai magyarság szervezésében. Velük nem sikerült találkozni a fővárosban, Balatoni József alapító tag, barátunk viszont bőven tájékoztattott szóban is, a könyv csak megerősít az elmondottakról.

Valamelyest ismerem már Norvégiát, s tudom, hogy a zordabb éghajlatú, hozzánk képest egyenesen puritán országban otthon és tisztességet szereztek maguknak a kivándorló magyarok.

A kelet-európai rendszerváltások után sorra hívták meg az ismert személyiségeket: Göncz Árpád, Tökés László, Pomogáts Béla, Entz Géza, Szócs Géza, valamint a magyar kultúra jeleseit, közöttük a nagyváradi színház tagjait. A kötetben huszonkét jeles magyar vall a szülőföld elhagyásának olykor drámai körülményeiről és arról, hogyan sikerült gyökeret verni abban a „fagyos” országban. Az '56-os forradalom leverése után egy egész kis közösség menekült Norvégiába. Ki nem hagyhatom páter Teres Gusztáv jezsuita atyát, aki az 1947-ben a magyar kommunisták által felszámolt cserkészlet fiatal bajnoka volt, majd a feloszlott szerzetesrendből is távoznia kellett. Villanyzerelei oklevéllel a zsebében indul a nagyvilágba, hogy Norvégiában lelkes munkája mellett csillagászként is tudományos hírnévre tegyen szert. Művészek, magas képzettségű szakemberek szereztek nevet és megbecsülést fajtájuknak is.

Már 1930-ban megalakult a Norvégiai Magyar Egyesület, majd az 1961-ben Osló-

ban megnyíló Magyar Otthon kereteiben kisebb-nagyobb lobogással, de folyik a magyar közösségi élet, újságot jelentetnek meg. A nemzeti történelem jeles évfordulói pedig rendre megmozgatják az északi diaszpórában élő magyarokat. Sokan a gyermekeiket is magyar nyelvórákra járatják, a befogadó lelkesületű norvég állam megbecsüléssel nézi igyekezetüket.

Kiderül a könyvből, hogy talán Bulyovszky Lilla lehetett az első magyar nő (színésznőként és irodalmárként is tekintélyes), aki 1865-ben járt Norvégiában és élményeit könyvben megírta.

A szerkesztők figyelmét nem kerüli el a magyar földre vetődő Gudrand Gregersen élete, aki hídépítőmesterként a magyar vasúti közlekedés kiépítésében szerzett érdemeket. Nevéhez fűződik a Nagyvárad-Eszék, vagy a Brassó-Temesvár vonalainak kiépítése, hidakat épített közben a Tiszán, a Körösön, a Latorcán. Kevesen tudhatják, hogy a derék norvég ácsmester részt vett az 1848-as magyar szabadságharcban is. Az 1879-es nagy árvíz után őt bízták meg Szeged újjáépítésével. Emberségére jellemző, hogy saját költségen négyszáz házat épített a földönfutóvá vált családoknak. Az 1885-ben megrendezett országos magyar ipari és mezőgazdasági kiállítás keretében, érdemei elismeréseként Ferenc Józseftől nemesi címet kapott.

A meglepően ízléses, szép magyarsággal megírt könyv sokak számára elérhetetlen. Tudósításom is nyilván töredékes, már csak azért is mert „Norvégiát nem lehet leírni, azt látni kell.” Galán Géza szellemes megjegyzése parancsol tiszteletet: Azért is jó itt Oslóban: a magyarság nincs oszlóban.

BERECZKI ANDRÁS

GONDOLATOK

A család

A család a szülők és gyermekek közössége. Természetesen bővebb értelemben a családba tartoz(hat)nak a nagyszülők, testvérek. És mások is. Persze a vérségi kapcsolatokat is szorosabban vagy lazábban értve.

Nem kívánok most „messzire” kószálni a „családban”. Elégedjünk meg annyival, hogy apa, anya és gyerek(ek). Egészséges körülmények között – kis vagy nagy családok esetében is – egy nagyon fontos lelki, szellemi, fizikai és gazdasági egység a család, amely a történelem során minőségében és milyenségében változott és változik. Nemcsak az anyajogú vagy apajogú társadalmakat véve alapul.

A Szentírás Paradicsomon kívüli család-képlete a következő: $1+1=2+1+1=4-1=3+1=4$ (Ádám+Éva = Kain + Ábel =

=CSALÁD – Ábel + Sét = CSALÁD). A Szentcsalád is „belefér” a képletbe, de egy magasabb matematikai tudással.

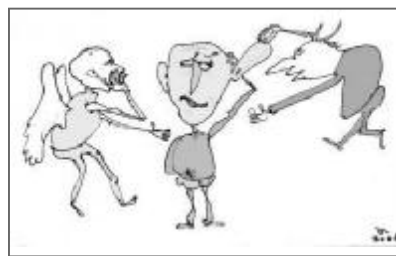
A családnak az isteni parancs szerint szaporodnia kell úgy, hogy az egész földet betöltse mindazok mellett és ellenére, hogy a családban – a szeretet és összetartás mellett – lehetnek egyéni, vagy történelmi gyilkosságokból következő apadások.

A család – bár felbomlóban van a mai jogi formája szerint – mindenképpen megmarad, mert a házasság velejárója és eredménye még akkor is, ha félcsaládban gondolkodunk (válás, házasságon kívüli szaporodás, illetve a „pénzen” vett feleség, vadházasság, örökbefogadás stb).

Összegzésképp: ameddig lesz kölcsönös szeretet, család is lesz. Persze nem problémamentes, amint azt a család-képlet is ijesztő és vigasztalón jelzi.

MAKAY BOTOND

FIRKA

Adorjani László rajza

TALLÓZÓ

Fókuszban az ezotéria

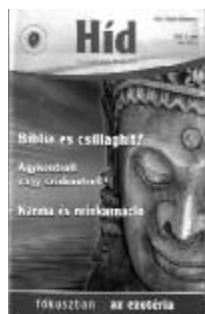
A Híd című negyedévente, 48 oldalon, színes formátumban megjelenő evangélikus magazin tematikus számokkal jelentkezik. 2008. évi második számuk az ezotéria témáját járta körül. „Nehéz a tájékozódás, hiszen mindenki – átszellemült beavatottak, jó szándékú kísérletezők, szélhámosok, riasztóan sötét alakok – árulják portékájukat. A bulvármédia is előszeretettel ontja népünkre a jobbnál jobb lehetőségeket” – írja bevezetőjében Szeverényi János, a lap felélős szerkesztője.

Hogyan hihet a racionális ember csacska mágiában? – teszi fel a kérdést Czákó Gábor Istenszédelgés című írásában. A Híd a fogalmak tisztázása érdekében kislexikont is közöl a különféle kifejezésekről, az agykontrolltól a dianetikáig, a jójától a reinkarnációig. Hetesi Zsolt asztrofizikus Biblia és csillaghit? címen a csillagjósolás kapcsán rámutat: ókori hitregék képzelt alakjait vetítette az emberi képzelet a csillagok égbolton látható mintázataiba. Szalai András, az Apológia Intézet vezetője a jogával kapcsolatos tévhitekre válaszol. Ugyanő a lélekvandorlással kapcsolatos félreértéseket is eloszlatja. Baranka György az agykontrollt, dr. Bukovszky Eszter a természetgyógyászatot, dr. Csáky Tünde pedig az alternatív gyógymódokat elemzi.

A Híd irodalmat is felsorol a további tájékozódáshoz, többek között: Gál Péter: A New Age keresztény szemmel, Pálhegyi Ferenc: Körkép – korkép – kórkép, Becsei Tamás: Természetgyógyász voltam című

köteteket és az Apológia.hu nevű portálra hívják fel a figyelmet. A színvonalas kiadványban ezen kívül interjú olvasható dr. Papp Lajos szívsebészrel, valamint riport Mária Kegár titkos segélyakcióiról.

V. G.

Januári második számunkban terjedelmes beszámolót közöltünk arról, hogy 2008 karácsonyát már saját templomában ünnepelte a feketeerdei eklézsia. Isten áldása legyen az istentiszteleti hajlékának örvendező gyülekezetén!

NOSZOVETSEG ALAKULT RESICABANYÁN. A református Templom és Iskola épületében, január 14-én megalakult a Református Nőszövetség, 17 alapító taggal. A jelenlévők háromtagú, ideiglenes vezetőséget választottak: Égető Piroska pénztáros, Fazakas Ibolya titkár, valamint Megyasszai Júlia elnök személyében. A nőszövetségi alkalmak kéthetente, szerda délutánonként lesznek. **Megyasszai Attila** lelkipásztor elmondta: felekezettől függetlenül minden

olyan magyar nő és asszony részt vehet a Nőszövetségben, aki Resicabányán él és azonosulni tud annak céljaival. A Nőszövetség célja többek között a keresztyén értékeken tájékozódó nők összefogása család-, egyház és társadalom építő szándékkal, az egyházi munka segítése, a közösségépítés, a generációk egymáshoz közelítése, valamint szociális, szeretetszolgálati és jótékonyági feladatok vállalása.

KEMÉNY ZSIGMOND-DÍJAT KAPOTT VETÉSI LÁSZLÓ. A Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány decemberi kuratóriumi ülésén Vetési Lászlónak ítélte a 2009. évi Kemény Zsigmond-díjat. Több más kitüntetéssel együtt ezt a díjat is a magyar kultúra napja alkalmából adja át minden év január elején az alapítvány elnöke, Glatz Ferenc akadémikus. Az elmúlt években olyan jeles közéleti személyiségek és intézmények részesültek ebben a kitüntetésben, mint Péntek János, Egyed Ákos, Benkő Samu, Dávid Gyula, Szilágyi István és 2008-ban a felvidéki Ghymes Együttes.

FELHÍVÁS. Az erdőszentgyörgyi LASZLO-CONS KFT templomok, parókiák és egyéb egyházi ingatlanok építését, külső – belső felújítását, zsindelyezését, kazettázását,

salétromtalanítását vállalja. Referencia munkák: szováti, magyarigeni, hátszegi, gyulakutai, beregkeresztúri, szamosardói, misztótfalui, kőszegremetei református templomok. Elérhetőségek: Kemenes László, telefon 0745. 917-096 vagy e-mail: laszlocons@yahoo.com.

IDÉZŐJEL

„Látok sok-sok embert. Különösebb érték, intelligencia, érdekesség nélkül. Mindenki ismeri őket, mert szerepelnek a televízióban, a lapokban. Főznek, vagy játszanak, vagy épp nem is csinálnak semmit. De főmúsoridőben nem is találom mást.

A lelkészem mesélte, hogy hittanórára menet hallotta a gyerekeket „celebeset” játszani. (...)

Mi emeltük fel ezeket az embereket. Mi, akik megvesszük az illető fekete bőri úriember lemezét, és nevetünk rajta – gyakorlatilag eltartunk valakit csak azért, mert Magyarországon nem tud magyarul. Innen nézve nem megdöbbentő? Egyszlágeres fiúkat és lányokat, botrányos magánéletű személyeket, elborult elméket, vagy csak szimplán tragikusan buta embereket juttatunk a képernyőre.

A média, a közélet a mi értékrendünk tükré. Tessék tehát riadót fűjni, szójlon a véscsengő, gongjon a vészharang!”

PETE VIOLETTA

Roma kulturális est Nagyváradon

A Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve alkalmából cigány kulturális estre került sor decemberben Nagyváradon a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Cigánymissziós Központja szervezésében.

Az Egyházkerület Székházában sorra kerülő rendezvényen **Nagy József Barna**, a Cigánymissziós Központ igazgatója köszöntötte a vendégeket. **Csúry István** helyettes püspök igei bevezetőjében Jób könyve alapján arról beszélt, hogy bármilyen esetek, nyomorultak is vagyunk, mindig meg kell látnunk embertársainkban azt, hogy Ők valóban társaink, Isten gyermekei vagyunk mindannyian, akik meg kell tanuljunk Isten igéje által viszonyulni egymáshoz.

Tőkés László EP-képviselő, az est fővédnöke beszámolt a Brüsszeli biblia-kiállításról, ahol 27 európai ország és 7 olyan nemzeti közösség bibliáját állították ki, akiknek Európában nincs saját országuk, köztük a cigányok bibliája is. A püspök a szeretet fontosságának hangsúlyozására építette beszédét. A szeretet, az Istentől kapott és belőle fakadó szeretet lehet az egyetlen erő,

ami megtaníthat bennünket együtt élni másokkal, és el is fogadni a másikat. A cigányokhoz is ezzel a szeretettel kell viszonyulnunk, mert manapság az lett általánossá a politika körében, hogy a cigányokból élnek és nem a cigányokért politizálnak. A cigányokra csakis a választások alkalmával van szükségük, és azután négy évig újból elfeledik őket. Pedig a cigányok életkörülményeinek jobbítása, társadalmi beilleszkedésük megszervezése, csakis felelős politikai szerepvállalással vezethet eredményre.

Rostás-Farkas György, József Attila-díjas író, költő, a Cigány Tudományos és Művészeti Társaság elnöke arról a jó kapcsolatról beszélt, ami közte, barátai és Tőkés László között fennáll. Hangsúlyozta, hogy mindig meg kell halljuk egymás hívó szavát, erősítenünk kell egymást. Elmondta, hogy egy olyan világban szeretne élni, ahol nemcsak a

madarak, halak védettek, hanem a kisebbségek is. Megemlékezett barátjáról, a nemrég elhunyt Gyurkovics Tibor íróról is, idézve gondolatait a cigányok és a magyarok kapcsolatáról, egymásra utaltságának szerepéről.

Farkas Csaba Békés megyei cigányvajda, az Európai Roma Civil Szervezetek Szövetségének elnöke cigányul, majd magyarul szólt a szép számú cigány és magyar közönséghez. Elmondta, a cigányok fel kell vállalják azt, hogy ők nem kisebbség, hanem nemzetiség, hiszen nemcsak saját nyelvük van, amit a mai napig beszélnek, hanem sajátos kultúrájuk, zenéjük.

A beszédek után az EtnoRom együttes tartott fergeteges koncertet. Előadásuk a Jenei Szilveszterrel és a Ternipe együttesel közösen készített Cigánybetlehem című albumukra épült, melyből több dalt is elénekelték a hálás közönségnek. Felelevenedett a különböző országokban élő cigányok sajátos zenei világa is; hallhattunk orosz, szerb, román, spanyol, arab zenével átítatott cigányzenét. Az EtnoRom együttes alkotta meg a sajátos „roma világzene” fogalmát, amiből a váradi közönség is izeltető kaphatott.

NAGY JÓZSEF BARNÁ

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gyülekezeti Lapja
ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,20 lej.

Felelős szerkesztő: Fábán Tibor. Olvasószerkesztő: Babes Arday Erika. Tördelőszerkesztő: Kraftsikné Petrikó Ildikó. Külmunkatársak: Antal Attila, Balázné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kurta-Tótos Beáta, Muhari István, Orbán Levente. Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea, str. Moscovei nr 14. Tel.: 0259/434-664; 416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://harangszo.blogspot.com A terjesztés a lelkesítő hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentkereszt Ábrahám nyomdájában.